

## **I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA**

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske sadržana je u odredbi članka 7. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske.

## **II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Primjenom Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 33/02, 58/02 i 175/03) ukazala se potreba da se odredba članka 197. navedenoga Zakona doradi odnosno dopuni. Cilj ove izmjene je poboljšanje i preciziranje zakonskog teksta radi lakše primjene.

Osnovno pitanje koje se predlaže urediti ovim Zakonom je propisati uvjete po kojima će ministar obrane predlagati umirovljavanje djelatnih vojnih osoba po odluci vrhovnog zapovjednika.

Na predloženi način stvorio bi se temelj za selekcijskim predlaganjem umirovljenja djelatnih vojnih osoba. Za umirovljenje po odluci vrhovnog zapovjednika predlagale bi se samo one djelatne vojne osobe koje ispunjavaju propisane kriterije.

## **III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA**

Mišljenja smo da zbog predloženih promjena neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva na poziciji Ministarstva obrane.

## **IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU**

Zbog manjkavosti postojeće zakonske odredbe prema kojoj je bilo moguće umiroviti djelatnu vojnu osobu bez razrađenih uvjeta prema kojima bi se mjerila zaslužnost za unapređenje Oružanih snaga, predlaže se isto doraditi donošenjem ovoga Zakona po hitnom postupku.

## **V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S KONAČNIM PRIJEDLOGOM**

# ZAKON

## O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

### Članak 1.

U Zakonu o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 33/02, 58/02 i 175/03) u članku 197. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2., 3. i 4. koji glase:

«Ministar obrane za umirovljenje iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka može predložiti djelatnu vojnu osobu koja ima najmanje deset godina djelatne vojne službe, najmanje šest mjeseci sudjelovanja u Domovinskom ratu te koja je u posljednje četiri godine ocijenjena najmanje godišnjom službenom ocjenom «ističe se».

Uz uvjete iz stavka 2. ovoga članka potrebno je da djelatna vojna osoba ispuni sljedeće dodatne uvjete:

1. minimalni mirovinski staž od deset godina i
  - dodijeljeno jedno odlikovanje iz grupe velereda ili
  - dodijeljena tri odlikovanja iz grupe reda ili
  - dodijeljene dvije spomenice i pohvala vrhovnog zapovjednika ili
  - dodijeljene dvije spomenice i jedno sudjelovanje u mirovnim misijama u trajanju od najmanje tri mjeseca
2. minimalni mirovinski staž od 32 godine i
  - dodijeljena dva odlikovanja iz grupe reda ili
  - dodijeljene dvije spomenice i pohvala ministra obrane ili vrhovnog zapovjednika
3. minimalni mirovinski staž od 35 godina i
  - dodijeljena jedno odlikovanje iz grupe reda ili
  - dodijeljene dvije spomenice ili
  - dodijeljena pohvala načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga, ministra obrane ili vrhovnog zapovjednika
4. minimalni mirovinski staž od 40 godina i
  - dodijeljena pohvala zapovjednika grane.

Neovisno o uvjetima propisanim stavcima 2. i 3. ovoga članka ne mogu se predložiti djelatne vojne osobe kod kojih se steknu okolnosti koje su zapreka za prijam u djelatnu vojnu službu iz članka 19. podstavka 2. i 3. ovoga Zakona te djelatne vojne osobe protiv kojih je pokrenut stegovni postupak za stegovni prijestup ili izrečena konačna stegovna kazna.»

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 5. i 6.

## **Članak 2.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Klasa:  
Zagreb,

**HRVATSKI SABOR**

**Predsjednik  
Hrvatskoga sabora**

**Vladimir Šeks**

# OBRAZLOŽENJE

## Uz članak 1.

Ovom se odredbom propisuju uvjeti koje mora ispuniti djelatna vojna osoba da bi je ministar obrane predložio za umirovljenje na temelju odluke vrhovnog zapovjednika koja u konačnici u skladu sa zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba znači pravo djelatne vojne osobe na starosnu mirovinu i prije ispunjenja propisanih uvjeta.

Opći uvjeti koje svaka djelatna vojna osoba, neovisno o godinama mirovinskog staža mora ispuniti jesu najmanje deset godina djelatne vojne službe, šest mjeseci sudjelovanja u Domovinskom ratu te najmanja godišnja ocjena «ističe se» u posljednjih četiri godine. Dodatni uvjeti ovise o godinama mirovinskog staža.

Uvjet od deset godina djelatne vojne službe uzet je jer je odredbom članka 1. stavka 3. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba propisano da se odredbe Zakona o određivanju starosne mirovine primjenjuju na one osiguranike koji su u svojstvu djelatne vojne osobe proveli najmanje deset godina.

U slučaju da djelatna vojna osoba ima manje mirovinskog staža, a ne manje od 10 godina, potrebno je ispunjenje više dodatnih uvjeta propisanih kroz odlikovanja i pohvale odnosno sudjelovanja u mirovnim misijama.

Zakonom o odlikovanjima i priznanjima («Narodne novine» broj: 20/95) utvrđena su odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske koja se dodjeljuju hrvatskim i stranim državljanima i pravnim osobama. Člankom 6. navedenoga Zakona nabrojana su odlikovanja Republike Hrvatske po važnosnom slijedu: *velered* (kralja Tomislava s lentom i Velikom Danicom, kraljice Jelene s lentom i Danicom, kralja Petra Krešimira IV. s lentom i Danicom, kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom), *red* (kneza Branimira s ogrlicom, kneza Domagoja s ogrlicom Nikole Šubića Zrinskog, bana Jelačića, Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, Ante Starčevića, Stjepana Radića, Danice hrvatske, hrvatskog križa, hrvatskog trolista, hrvatskog pletera), *spomenice* (Spomenica domovinskog rata, Spomenica domovinske zahvalnosti). Uvažavajući važnosni slijed odlikovanja i priznanja, ovim se člankom predlaže uvjete odrediti na način da je za više mirovinskog staža potrebno dobiti odlikovanja nižega važnosnog reda. Tako je npr. za više od 40 godina mirovinskog staža kao dodatni uvjet dovoljno ispuniti da je osobi dodijeljeno jedno odlikovanje iz grupe *velereda* ili jedno odlikovanje iz grupe *reda* ili dvije *spomenice* ili dodijeljena pohvala zapovjednika grane, načelnika Glavnog stožera, ministra obrane ili vrhovnog zapovjednika, dok je za 10 do 32 godine mirovinskog staža potrebno da je osobi dodijeljeno jedno odlikovanje iz grupe *velereda* ili dodijeljena tri odlikovanja iz grupe *reda* ili dodijeljene dvije *spomenice* i pohvala vrhovnog zapovjednika ili dodijeljene dvije *spomenice* i jedno sudjelovanje u mirovnim misijama u trajanju od najmanje tri mjeseca.

Uvjeti koji u potpunosti isključuju mogućnost predlaganja umirovljenja po odluci vrhovnog zapovjednika su pravomoćna osuda za kaznena djela koja su propisana kao zapreka za prijam u djelatnu vojnu službu (protiv Republike Hrvatske, slobode i prava čovjeka i građanina, vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, službene dužnosti, oružanih snaga, života i tijela, opće sigurnosti ljudi i imovine, spolne slobode i spolnog čudoređa, braka, obitelji i mladeži, imovine i sigurnosti platnog prometa i poslovanja), otvorena istraga, odnosno vođenje kaznenog postupka za ista ta djela, pokrenut stegovni postupak za stegovni prijestup te izrečena konačna presuda za stegovni prijestup.

Na predloženi način stvorio bi se zakonski temelj za selekcijskim predlaganjem umirovljenja djelatnih vojnih osoba na temelju odluke vrhovnog zapovjednika.

**Uz članak 2.**

Odredbom se određuje stupanje zakona na snagu.

**VI. TEKST ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**

– ako odbije premještaj – danom konačnosti rješenja o prestanku službe koji mora biti donijet najkasnije u roku od 3. mjeseca od dana pisanog odbijanja premještaja,

– donošenjem rješenja, odnosno odluke ministra obrane u skladu sa Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i ovlaštenih službenih osoba,

– kad neopravdano izostane s posla pet radnih dana uzastopce – danom napuštanja službe,

– kad joj je izrečena stegovna kazna prestanka službe – danom konačnosti presude,

– protekom roka raspolaganja iz članka 125. ovoga Zakona – prvog dana nakon protoka roka,

– protekom roka na koji je stavljena u aktivnu pričuvu iz članka 126. stavka 2. ovoga Zakona – prvog dana nakon protoka roka.

#### Članak 190.

Djelatnoj vojnoj osobi miruje služba u slučaju kad je imenovana na javnu ili upravnu dužnost izvan Ministarstva obrane ili Oružanih snaga.

Mirovanje službe djelatnoj vojnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka traje do isteka roka na koji je imenovana.

### 2. Prestanak službe službeniku i namješteniku

#### Članak 191.

Osim razloga određenih propisima o državnim službenicima i namještenicima, službeniku i namješteniku služba prestaje i u sljedećim slučajevima:

– kad se sazna da je u vrijeme prijma u službu postojala zapreka za prijam iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona,

– kad se tijekom službe steknu okolnosti iz članka 19. stavka 1. podstavka 2., 4. i 5. ovoga Zakona,

– kad mu je izrečena stegovna kazna prestanka službe – danom konačnosti presude,

– protekom raspolaganja iz članka 125. ovoga Zakona – prvog dana nakon protoka roka.

### 3. Postupak i otpust

#### Članak 192.

Časnik na dužnosti zapovjednika samostalne bojne, njemu ravnje ili više razine obvezan je bez odgode izvijestiti nadležnu osobu o nastanku razloga za prestanak službe djelatne vojne osobe, službenika ili namještenika za kojeg je nastao neki od razloga za prestanak službe.

Rješenje o prestanku službe donosi se najkasnije 30 dana od dana primitka izvješća iz stavka 1. ovoga članka.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, u slučaju smrti djelatne vojne osobe, službenika ili namještenika ne donosi se rješenje o prestanku službe.

#### Članak 193.

Djelatnoj vojnoj osobi u rješenju o prestanku djelatne vojne službe naznačava se je li dobila »častan otpust« ili »nečastan otpust«.

Nečastan otpust dobivaju osobe koje su:

– izgubile službu na temelju konačne presude vojnostegov-

– samovoljno napustile službu,

– pravomoćno osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora za kažneno djelo iz nečasnih pobuda počinjeno s umišljajem.

U svim ostalim slučajevima propisanim odredbama ovoga Zakona osobe dobivaju častan otpust.

Nečastan otpust ima za posljedicu gubitak svih prava i povlastica koje bi osoba imala nakon prestanka službe, kao što su:

– pravo na povratak u službu,

– pravo na vojnu mirovinu kada se ispune propisani uvjeti,

– pravo na nošenje vojne odore u svečanim prigodama,

– pravo na oslovljavanje činom u mirovini,

– ostale povlastice i pogodnosti.

### 4. Ostale odredbe o prestanku službe

#### Članak 194.

Djelatnoj vojnoj osobi, službeniku i namješteniku može se odbiti osobni zahtjev za prestanak službe u vrijeme ratnog stanja ili stanja neposredne ugroženosti Republike Hrvatske ako su poslovi na koje su raspoređeni prijeko potrebni za Oružane snage.

#### Članak 195.

Djelatnoj vojnoj osobi, službeniku ili namješteniku koji nije ispunio obveze u svezi sa školovanjem, stipendiranjem ili specijalizacijom služba može prestati na osobni zahtjev i prije ispunjenja obveza, ako ne postoji poseban interes službe uz obvezu naknade troškova stipendiranja i specijalizacije razmjerno neispunjenom dijelu obveze.

#### Članak 196.

Umirovljeni časnici zadržavaju pravo na službeni naziv »general u mirovini«, »brigadir u mirovini« itd. te pravo na nošenje vojne odore u svečanim prigodama u skladu s posebnim propisima.

## XIII. OVLAŠTI ZA ODLUČIVANJE O ODNOSIMA U SLUŽBI

#### Članak 197.

Vrhovni zapovjednik nadležan je za odlučivanje:

– o imenovanju i razrješenju časnika u Oružanim snagama na ustrojbenom mjestu brigadira (kapetana bojnog broda), generala i admiralata na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane,

– o imenovanju i razrješenju vojnih izaslanika na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu konzultaciju s ministrom vanjskih poslova,

– o imenovanju i razrješenju časnika Oružanih snaga na dužnosti u Vojnom kabinetu Predsjednika Republike,

– o imenovanju i razrješenju zapovjednika počasno-zaštitne bojne na prijedlog načelnika Glavnog stožera,

– o imenovanju i razrješenju vojnih izaslanika na prijedlog ministra obrane uz prethodnu konzultaciju ministra vanjskih poslova,

– o umirovljenju djelatnih vojnih osoba koje su osobito za služne za unapređenje Oružanih snaga ili iz drugog važnog razlo-

Ministar obrane i osobe koje on ovlasti nadležni su rješavati o prijmu, rasporedu, premještanju, prestanku službe te o ostalima stanjima u službi u Ministarstvu obrane.

Sva imenovanja, razrješenja i druga stanja u službi u Oružanim snagama koja nisu obuhvaćena stavkom 1. ovoga članka, rješava ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

#### XIV. OVLAST ZA DONOŠENJE PROPISA

##### Članak 198.

Vrhovni zapovjednik donosi sljedeće propise:

- Pravilnik o službi u Oružanim snagama (članak 30. stavak 1. podstavak 1.);
- Pravilnik o vježbovniim postupcima u Oružanim snagama (članak 30. stavak 1. podstavak 2.);
- Pravilnik o obredima u Oružanim snagama (članak 30. stavak 1. podstavak 3.);
- Pravilnik o vojnoj stezi (članak 30. stavak 1. podstavak 4.);
- Pravilnik brodske službe (članak 30. stavak 1. podstavak 5.);
- Pravilnik o vojnopomorskim i položajnim zastavama (članak 30. stavak 1. podstavak 6.);
- Odluku o uvjetima i postupku dodjele vojnih medalja te vistama vojnih medalja koje se mogu dodijeliti pripadnicima Oružanih snaga te ustrojbenim jedinicama Ministarstva obrane i Oružanih snaga (članak 140. stavak 1.);
- Pravilnik o postupku za dodjelu činova i promaknuću vojnih osoba u činove (članak 142. stavak 3.).

##### Članak 199.

Vlada Republike Hrvatske donosi:

- Uredbu o vrijednosti koeficijenta osobnog čina za izračun plaće djelatne vojne osobe (članak 169. stavak 7.);
- Uredbu o kriterijima za utvrđivanje otegotnih uvjeta rada, opasnosti i odgovornosti (članak 170. stavak 3.).

##### Članak 200.

Ministar obrane donosi sljedeće propise:

- Odluku o danima struka, službi i posebnih dijelova Oružanih snaga (članak 10. stavak 3.);
- Pravilnik o načinu i uvjetima školovanja za potrebe Oružanih snaga na vojnim učilištima, te školama u građanstvu i inozemstvu (članak 18. stavak 2.);
- Pravilnik o sigurnosnim kriterijima za prijam u službu (članak 20. podstavak 2.);
- Pravilnik o vojnim odorama (članak 37. stavak 2.);
- Pravilnik o obliku i sadržaju identifikacijske vojne iskaznice (članak 39. stavak 2.);
- Pravilnik o stambenom zbrinjavanju (članak 40. stavak 3.);
- Pravilnik o postupku i ovlastima u postupku ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i prava na zdravstveno osiguranja pripadnika Oružanih snaga (članak 43.);
- Pravilnik o načinu, postupku i ovlastima u postupku ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu ročnika, kadeta i pričuvnika (članak 44. stavak 3.)

- Odluku o osnivanju i djelokrugu rada zdravstvenih komisija (članak 45. stavak 3.);

- Pravilnik o mjerilima za ocjenu zdravstvene sposobnosti za službu, te o zdravstvenim pregledima i psihološkim ispitivanjima radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (članak 45. stavak 4.);

- Odluku o ostvarenju prava kadeta na novčanu pomoć i visinu novčane pomoći za nastavak školovanja u drugoj školi (članak 47. stavak 2.);

- Pravilnik o iznosu, uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć (članak 49. stavak 3.);

- Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarenja prava djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika na kolektivno osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službe (članak 50. stavak 2.);

- Odluku o iznosu mjesečne novčane naknade za osposobljavanje bračnog druga vojne osobe, službenika i namještenika koja je poginula ili umrla od zadobivene rane, ozljede ili bolesti a nema uvjeta za obiteljsku mirovinu (članak 51. stavak 4.);

- Odluku o mjesnoj nadležnosti vojnostegovnih sudova i tužiteljstava (članak 78.);

- Poslovnik o radu vojnostegovnih sudova i Poslovnik o radu vojnostegovnih tužiteljstava (članak 80. stavak 2.);

- Pravilnik o postupku utvrđivanja odgovornosti za štetu i naknadi štete (članak 89. stavak 7.);

- Odluku o rasporedu tjednog i dnevnog radnog vremena djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika (članak 96. stavak 1.);

- Odluku o poslovima i ustrojbenim mjestima na kojima se služba obavlja pod otegotnim uvjetima te trajanju radnog vremena na takvim poslovima i mjestima (članak 96. stavak 3.);

- Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja godišnjeg odmora djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika (članak 99. stavak 4.);

- Odluku o uvjetima i načinu korištenja nagradnog i izvanrednog dopusta ročnika i kadeta (članak 100. stavak 2.);

- Odluku o novčanoj naknadi za obnašanje druge dužnosti pored svoje dužnosti (članak 110. stavak 3.);

- Pravilnik o uvjetima za stavljanje djelatne vojne osobe u aktivnu pričuvu te njezinim pravima i obvezama (članak 127. stavak 4.);

- Pravilnik o uvjetima i postupku ocjenjivanja djelatnih vojnih osoba, te načinu preispitivanja i evidentiranja službenih ocjena (članak 135. stavak 5.);

- Pravilnik o vrstama pohvala i nagrada, uvjetima i postupku njihove dodjele (članak 140. stavak 2.);

- Odluku o radnim mjestima na kojima se zbog posebnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti uvećava osnovna plaća službenika i namještenika (članak 169. stavak 6.);

- Pravilnik o dodatku na plaću i načinu isplate plaće (članak 170. stavak 4.);

- Pravilnik o mjerilima za određivanje plaće i drugih prava vojnim izaslanicima, članovima vojnih izaslanstava te članovima njihove uže obitelji (članak 173. stavak 1.);

- Odluka o utvrđivanju iznosa otpremnine djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika (članak 174.).